

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2024, č. j.: OAM-373/BA-BA01-K03-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2024, č. j.: OAM-373/BA-BA01-K03-2024, jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou podle ustanovení § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle ustanovení § 25 písm. i) téhož zákona. Nepřipustnost byla shledána v neuvedení nových skutečností ze strany žalobce, jež by byly relevantní z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že napadeným rozhodnutím byla zkrácena jeho práva coby žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Považuje jej za nezákonné, měla být porušena jeho procesní práva, když s ním nebyl veden pohovor. Podle něj nebyly splněny podmínky pro takový postup, neboť bylo nezbytné zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné

pochybnosti. Dále namítá, že žalovaný neprovedl zhodnocení aktuální politické a bezpečnostní situace v Nigérii z hlediska rizika pronásledování či vážné újmy ve vztahu k příznivcům hnutí X. (dále jen „IPOB“), k němuž se žalobce hlásí. Rozhodnutí je proto podle něj nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění.

3. Na základě výše uvedeného navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení vyslovil s žalobou nesouhlas. Uvedl, že aktuální žádost žalobce je již třetí v pořadí. Věrohodnost žalobce byla posouzena v předchozích řízeních. Není jasné, proč by tehdy nepravdivá tvrzení měla pouze plynutím času získat na důvěryhodnosti. Zřejmě podle něj není ani to, jak se vybrané pasáže z informací o zemi původu dotýkají azylového příběhu žalobce, proto je není třeba ve správním řízení posuzovat.
5. Navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 11. 3. 2024. V rámci poskytnutí údajů k žádosti dne 15. 3. 2024 uvedl, že je národnosti X., mluví anglicky, má nigerijskou státní příslušnost, je křesťanem, od roku X. je členem IPOB, je X. Vlast opustil roku X., v České republice žije od X., o mezinárodní ochranu dosud žádal v letech X., v letech X. měl v ČR povolení k pobytu, je zdrav. O mezinárodní ochranu žádá, protože nechce odejít z Čech kvůli X. V ČR má též X. Současně byl v ČR opakovaně odsouzen za trestné činy související s X.
7. Tvrzení uvedená v poskytnutí údajů k žádosti žalovaný doložil X., potvrzením o podání žádosti o přechodný pobyt, ze dne X., a vyjádřením osoby označené jako X., ze dne 19. 7. 2023. Z těchto dokumentů soud zjistil, že X., že podal dne X. žádost o přechodný pobyt podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) s tím, že je X. Vyjádření X. pak popisuje některé akce nigerijských orgánů proti členům a sympatizantům tohoto uskupení a případné postihy údajně hrozící žalobci v případě, že bude navrácen zpět do Nigérie.
8. Dále se ze správního spisu podává, že dne 8. 3. 2024 byl žalobce rozhodnutím X. zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) a odst. 3 zákona o pobytu cizinců na dobu X. dnů za účelem správního vyhoštění. Umístěn byl do Zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“) X. Dne 11. 3. 2024 podal žádost o mezinárodní ochranu. V návaznosti na to vydal žalovaný rozhodnutí ze dne X., jímž podle X. žalobce dále zajistil v ZZC do X. Toto rozhodnutí bylo napadeno žalobou podanou X., který jej rozsudkem ze dne X., zrušil. Žalobce byl dne X. přemístěn ze ZZC X. do X. Následně podal žádost o změnu adresy (odchod do soukromí) na místo pobytu uvedené v záhlaví tohoto rozsudku.
9. Žalobce do správního spisu rovněž založil dne 18. 3. 2024 ručně psaný přípis, v němž dále konkretizoval svůj azylový příběh.
10. Správní spis obsahuje též zprávy o zemi původu, konkrétně Informaci OAMP – Nigérie – Postup ozbrojených a pořádkových složek proti členům IPOB, ze dne 21. 6. 2022, Informaci OAMP – Nigérie – Boko Haram – Aktuální situace a pole působnosti, Nábor nových členů, Potlačování Boko Haram, ze dne 20. 10. 2023, Informaci OAMP –

Nigérie – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 17. 7. 2023, a Informaci MZV ČR – Nigérie – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 23. 10. 2023, jakož i dokument Ministerstva zahraničních věcí USA, Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2023, ze dne 12. 4. 2024.

11. Následně vydal žalovaný napadené rozhodnutí ze dne 5. 6. 2024.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Soud ve věci rozhodl bez jednání ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný s tímto postupem vyslovil ve svém vyjádření souhlas. Žalobce se ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
14. Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu *zranitelnou osobou je zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.*
15. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
16. Podle ust. § 10a odst. 2 zákona o azylu *je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.*
17. Podle ust. § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.*
18. Podle ust. § 23 odst. 2 zákona o azylu *pohovor se neprovádí, (...) b) byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě ministerstvo umožní sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem, (...) není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“*
19. Podle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*
20. Podle ust. čl. 40 odst. 6 *procedurální směrnice postup podle tohoto článku se může použít rovněž v případě: a) závislé osoby, která podá žádost poté, co v souladu s čl. 7 odst. 2 souhlasila s tím, aby její případ byl součástí žádosti podané jejím jménem, a/nebo b) nesezdané*

nezletilé osoby, která podá žádost poté, co byla podána žádost jejím jménem podle čl. 7 odst. 5 písm. c).

21. Podle ust. čl. 42 odst. 2 procedurální směrnice členské státy mohou ve vnitrostátním právu stanovit pravidla pro předběžné posouzení podle článku 40. Tato pravidla mohou, mimo jiné: (...) b) povolit, aby bylo provedeno předběžné posouzení pouze na základě písemného podání bez osobního pohovoru, s výjimkou případů uvedených v čl. 40 odst. 6. Tato pravidla nesmí znemožnit přístup žadatelů k novému řízení, ani vést k účinnému odepření nebo výraznému omezení tohoto přístupu.
22. Žalobce proti rozhodnutí vznáší dvě žalobní námitky. Za první, že s ním žalovaný v tomto řízení neprovedl azylový pohovor, ačkoli tak učinit měl, čímž neměl být zjištěn stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to mělo způsobit nezákonnost rozhodnutí. Za druhé, žalovaný své rozhodnutí co do bezpečnosti návratu do Nigérie dostatečně neodůvodnil, nezohlednil specifickou situaci členů a příznivců IPOB, a pokládá proto napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
23. První výhrada k rozhodnutí se týká splnění všech podmínek pro neuskutečnění pohovoru. Ten se ve smyslu § 23 odst. 2 zákona o azylu, jak uznává i sám žalobce, v případě opakované žádosti zpravidla neprovádí. Aby byl takový postup v souladu se zákonem, musí mít žadatel příležitost uvést nové skutečnosti jiným vhodným způsobem, i písemně. „Možnost uvést důležité okolnosti případu je u opakované žádosti dána žadateli i během poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy důvody může za přítomnosti tlumočnicka dostatečně specifikovat.“ (CHMELÍČKOVÁ, N. a VOTOČKOVÁ, V. *Zákon o azylu. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7552-479-9; dostupné v ASPI). Uvedený postup je přímo předpokládán čl. 42 odst. 2 písm. b) procedurální směrnice, podle něž může vnitrostátní právo „[p]ovolit, aby bylo provedeno předběžné posouzení pouze na základě písemného podání bez osobního pohovoru, s výjimkou případů uvedených v čl. 40 odst. 6.“ Uvedená výjimka se poté týká případů nezletilých či na jiném závislých osob. Tyto kategorie se částečně překrývají s výčtem tzv. zranitelných osob podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Povinností provést pohovor se zabýval též Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“). V rozsudku třetího senátu ze dne 9. 2. 2017, C-560/14, který se objevuje i v žalobě, dochází SDEU k následujícímu závěru: „Nelze na skutečnost, že žadatel o podpůrnou ochranu mohl uplatnit své stanovisko pouze písemně, zpravidla nahlížet tak, že neumožňuje účinně dodržovat jeho právo být vyslechnut před přijetím rozhodnutí o jeho žádosti.“ Je však třeba uvést, že uvedený judikát se týká částečně odlišné situace, protože soudní dvůr se vyjadřoval ke specifikům irského řízení o doplňkové ochraně, nikoliv k opakovaným žádostem.
24. Určité vodítko ohledně provádění pohovoru v řízení o opakované žádosti poskytl i Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) ve svém rozsudku ze dne 13. 9. 2017, č. j.: 6 Azs 66/2017-49, který byl zmíněn v žalobě. NSS částečně navazuje na uvedený rozsudek SDEU, podle jeho právní věty zákon o azylu obecně uskutečnění pohovoru v dané situaci nevyžaduje, nicméně „[v]e specifické situaci zranitelného žadatele, který na provedení pohovoru trvá a chce jím odstranit rozpory ve svých tvrzeních a pochybnosti o jeho věrohodnosti, je nezbytné k jeho osobní situaci přihlídnout a tento pohovor mu umožnit.“ Aby bylo možné posoudit postup žalovaného jako nezákonný, musela by tu tedy být nějaká kvalifikovaná situace nebo by žalobce alespoň musel vyjádřit zájem, aby pohovor proběhl znovu. Předně je třeba podotknout, že žalobce není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu ani není zjevně v takovém postavení, aby bylo třeba s ním zacházet s větší

péči (X.). Ze správního spisu ani neplyne, že by žalobce provedení pohovoru výslovně žádal.

25. Žalobce měl příležitost se vyjádřit zcela jistě v průběhu sdělení údajů k žádosti, provedeném dne 15. 3. 2024. Žalobci tedy byla dána možnost sdělit důvody žádosti v dostatečné míře, a to i osobně, v přítomnosti tlumočníka, jak předpokládá uvedená komentářová literatura. Žalobce údaje k žádosti dokonce následně doplnil, a to přípisem ze dne 18. 3. 2024, který žalovaný v rozhodnutí vypořádal (byť jej posoudil jako azylově irelevantní). Lze uzavřít, že žalobci byl dán dostatečný prostor k vyjádření důvodů pro podání opakované žádosti.
26. Žalobce se dále v žalobě věnoval vzniku IPOB, jejího spojení s MASSOB, okolnostem X., svým X. a rozporům ve své výpovědi. Napadené rozhodnutí je podle něj založeno na argumentu, že první žádost byla zamítnuta z důvodu jeho nevěrohodnosti a že žalovaný vyjmenovává v rozhodnutí rozpory ve výpovědi, aniž se mu dostalo možnosti na ně reagovat. Jak ale soud připomíná, institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl bez vlastní viny uplatnit během předchozího řízení. Uvedené okolnosti byly žalobcem udány v předchozím řízení a byly tam i vypořádány. V řízení nyní vedeném předmětem přezkumu nejsou. Soud tedy uzavírá, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem a relevantní judikaturou. První námitka není důvodná.
27. Dále se soud zabýval druhou výhradou, týkající se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Požadavky na odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení o opakované žádosti vymezil rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j.: 3 Azs 6/2011-96, kdy uvedl, že *„[m]usí obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“*. Soud proto přezkoumal rozhodnutí v rozsahu námítky též optikou daných kritérií, tedy zda žalobce uvedl novou skutečnost, zda ji nemohl uplatnit v předchozím řízení a zda se změnila situace v zemi původu natolik, aby bylo možné opakovanou žádost projednat meritorně.
28. Ze správního spisu, především z poskytnutí údajů k podání žádosti ze dne 15. 3. 2024, soud zjistil, že žalobce uvedl jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany zejména X. Na dotaz žalovaného, zda tento důvod uvedl již při podání předchozí žádosti, mu bylo sděleno, že určitě ano. Z rozhodnutí žalovaného č. j.: OAM-578/ZA-ZA11-K03-2020, ze dne 10. 9. 2021 (taktéž obsaženého ve správním spisu), rozsudku zdejšího soudu č. j.: 13 Az 30/2021-62, ze dne 27. 6. 2023, a usnesení NSS č. j.: 7 Azs 204/2023-45, ze dne 23. 11. 2023, plyne, že tento důvod byl skutečně uveden též v předchozí žádosti, spolu s obavou z pronásledování žalobce jako člena IPOB. Žalobce tedy neuvedl azylově relevantní skutečnosti, které by bylo možné označit za nové. Výše uvedené okolnosti uplatnil již v řízení předchozím, tam byly i vypořádány a rozhodnutí žalovaného obstálo i v soudním přezkumu.

29. Zbývá tedy vyřešit otázku, zda nedošlo k zásadní změně situace v zemi původu. Žalobce rozhodnutí vytýká, že se nezabýval specifickou situací členů a sympatizantů IPOB. Ze spisového materiálu neplyne, že by od skončení předchozího řízení došlo k zásadnímu zosíření přístupu vůči osobám, jež jsou s tímto uskupením nějak spojeny. Z Informace OAMP, Nigérie, Postup ozbrojených a pořádkových složek proti členům IPOB, ze dne 21. 6. 2022, soud zjistil, že bezpečnostní situace není uspokojivá, ale zároveň to automaticky neznamená, že by všechny osoby sympatizující s IPOB měly být nigerijskými orgány pronásledovány. Záleží na míře zapojení do činnosti organizace, hrozbě mohou čelit zejména čelní představitelé a aktivní členové daného uskupení. Opatřená zpráva je dostatečně podrobná, adresná a aktuální, reflektující vyhovujícím způsobem situaci členů a sympatizantů hnutí IPOB v Nigérii, která není výrazně horší oproti situaci v předchozím řízení (zakončeným před žalovaným rozhodnutím ze dne 10. 9. 2021). Žalobce přitom jako důvod své opakované žádosti primárně uváděl X., o podpoře hnutí IPOB již dále nehovořil, pouze bez dalšího předložil vyjádření X., ze dne 19. 7. 2023; žalovaný však řádně odůvodnil na s. 5 a 6, proč podklad vyhodnotil coby nevěrohodný, a své úvahy podepřel objektivními a adresnými zprávami o zemi původu včetně informace OAMP o působení a situaci hnutí Boko Haram v Nigérii. Za dané situace je třeba konstatovat, že aktuální, řádně zjištěné poměry členů či sympatizantů hnutí IPOB v Nigérii nesvědčí, že by žalobce mohl být v zemi původu vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy (§ 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, a contrario). Ke změně v zemi původu, kvůli níž by bylo možné znovu přezkoumat žádost meritorně, tudíž nedošlo. Ani druhá námitka tak není důvodná.
30. Soud měl skutkový stav za dostatečně zjištěný na základě údajů obsažených ve správním spisu, pročez pro nadbytečnost další dokazování neprováděl, a to ani informacemi z internetových zdrojů, na něž žalobce odkázal v žalobě.
31. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. listopadu 2024

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce